

Underlag för övergripande plan med budget Vård- och omsorgsnämnden 2019

Dnr: VON/2018:38--042
Datum: 2018-08-30
Handläggare: Susanna Kullman, Bruno Maras

Antagen av vård- och omsorgsnämnden 2018-08-30, § 81

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Vision 2025.....	3
1.2	Ansvarsområde.....	3
1.3	Volymutveckling.....	4
2	Tillväxt, jobb & egen försörjning.....	5
2.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar.....	5
3	Attraktiva boende- och livsmiljöer.....	6
3.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar.....	6
4	Omsorg och trygghet.....	7
4.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar.....	7
4.2	Översyn av indikatorer.....	12
5	Hållbar miljö.....	13
5.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar.....	13
6	Ekonomi & organisation.....	14
6.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar.....	14
7	Prioriterade investeringar.....	16
8	Bilaga: Nya upphandlingar.....	17
9	Bilaga: Fördelning av resultatmål samt indikatorer.....	18

1 Inledning

1.1 Vision 2025

I Katrineholm är lust den drivande kraften för skapande och utveckling – för liv, lärande och företagsamhet. Lust är passion, vilja, ambition. Det är också det lustfyllda – det vi lever för och det vi lever av – mat, kärlek, arbete, gemenskap, upplevelser. Läget är rätt – rätt geografiskt och rätt för handling och förändring.

Katrineholm – Läge för liv & lust

1.2 Ansvarsområde

1.2.1 Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för vad i lag sägs om socialnämnd beträffande omsorgen om äldre och funktionshindrade. Nämnden har ansvar för att fullgöra kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL) beträffande omsorgen om äldre och funktionshindrade samt insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar även för hälso- och sjukvård åt dem som bor i sådan boendeform eller bostad som avses i socialtjänstlagen 5 kap §§ 5 och 7 samt 7 kap § 1 och för dem som vistas i dagverksamhet enligt samma lag.

Till vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde hör även:

- ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende från 18 år enligt avtal om skatteväxling med Landstinget Sörmland. Hälso- och sjukvårdslag (HSL) § 18,
- ansvar för hälso- och sjukvård i särskilt boende enligt socialtjänstlagens 5 kap §§ 5 och 7 samt 7 kap § 1 och för dem som vistas i dagverksamhet enligt samma lag,
- ansvar för lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård,
- prövning av bidrag enligt lag (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m.,
- prövning av tillstånd till resor enligt lag (1997:736) om färdtjänst och lag (1997:735) om riksfärdtjänst,
- folkhälsoarbete inom äldreomsorg och handikappomsorg,
- verksamhet med personligt ombud,
- valfrihetssystem inom äldreomsorgens hemtjänst.

1.3 Volymutveckling

1.3.1 Vård- och omsorgsnämnden

Volymmått	Utfall 2017	Utfall jan-jun 2018	Prognos 2018	Prognos 2019
Utförda hemtjänsttimmar per månad, egen regi	15 040	15 402	15 500	15 400
Utförda hemtjänsttimmar per månad, extern regi	5 739	5 676	6 100	6 150
Assistansersättning beviljad enligt socialförsäkringsbalken, enbart de 20 första timmarna/vecka, internt utförd	8 988	7 475	8 500	8 500
Assistansersättning beviljad enligt socialförsäkringsbalken, enbart de 20 första timmarna/vecka, externt utförd	13 286	12 000	12 500	12 500
Personlig assistans enligt LSS, internt utförd	541	718	720	750
Personlig assistans enligt LSS, externt utförd	4 968	5 752	5 800	5 850
Belagda platser på LSS-boende	131	136	136	142
Externa placeringar LSS	6	5	5	5
Antal brukare med daglig verksamhet inom LSS per månad	216	235	240	250
Beviljade timmar boendestöd per månad	1 423	1 361	1 400	1 450

Volymmått avser genomsnittliga volymer (antal) per månad under respektive år och period.

2 Tillväxt, jobb & egen försörjning

Övergripande mål

- Befolkningstillväxt
- Hög sysselsättning
- Ökad egen försörjning
- Växande och mångsidigt näringsliv
- Landsbygdsutveckling

2.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

Katrineholm kommuns befolkning fortsätter att öka och kommunens mål är att det ska bo 40 000 invånare i Katrineholm år 2030. Med denna befolkningsökning har vård- och omsorgsnämnden stora utmaningar för att kunna möta invånarnas framtida behov av insatser från kommunen.

Vård- och omsorgsnämnden (VON) ska erbjuda de insatser som brukarna har rätt till enligt lagstiftningen och samtidigt verka för en hållbar ekonomisk verksamhet. Vård- och omsorgsnämndens tidigare redovisade underskott har i år medfört ett omställningsarbete som syftar till att utveckla och implementera kostnadseffektiva processer med bibehållen fokus på kvalitet och brukarmedverkan.

För att vård- och omsorgsnämnden ska kunna utvecklas i takt med förändringen i befolkningsstrukturen och kunna stödja en högre andel äldre är det nödvändigt att fortsätta jobba med pågående omställningar.

3 Attraktiva boende- och livsmiljöer

Övergripande mål

- Ökat bostadsbyggande
- Attraktiv stadsmiljö
- Levande landsbygd
- Säker och funktionell infrastruktur och kollektivtrafik

3.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

För att vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska förbli ekonomiskt hållbara över tid är det viktigt att skapa goda förutsättningar för äldre och för personer med funktionsnedsättning att kunna leva ett aktivt och självständigt liv. Genom att vara med och utveckla stödet från samhället, tillsammans med andra aktörer, ökar möjligheten till självbestämmande. Brukarna ska i största möjliga mån kunna leva och bo självständigt. Att kunna ha möjlighet att bo kvar i sitt hem ökar brukarnas trygghet och stärker deras integritet. För att göra detta möjligt måste samhället tillhandahålla tillgängliga boenden, goda kommunikationer, service och digitala tjänster.

Vård- och omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen kommer fortsätta arbeta tillsammans med att inrätta ett utredningsboende och mobilt utredningsteam. De behov som individer med samsjuklighet har kommer på sikt kunna tillgodoses i hemkommunen utifrån en skälig levnadsnivå samt ökad rättssäkerhet. Finansiering kommer att ske inom socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens befintliga budgetramar.

Det finns ett stort behov av mindre centrala hyreslägenheter till vård- och omsorgsförvaltningens målgrupper. Det är framförallt personer med psykisk ohälsa som har svårt att hitta en lämplig bostad. Den rådande bostadssituationen för personer med psykisk ohälsa har resulterat i ekonomiska konsekvenser för vård- och omsorgsnämnden. Personer som får stöd av socialpsykiatri måste erbjudas resurskrävande lösningar i form av särskilt boende då de saknar eget boende sedan tidigare. Vård- och omsorgsförvaltningen ser även ett behov av att förstärka sin kompetens kring frågor som rör samverkan med privata hyresvärdar och frågor som rör boendejuridik. För detta kommer förvaltningen behöva genomföra specifika utbildningsinsatser och skapa en tydligare plattform för erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan förvaltningen och relevanta aktörer inom området.

4 Omsorg och trygghet

Övergripande mål

- Social omsorg som utgår från individens behov och självbestämmande för ökad trygghet och livskvalitet
- Katrineholm ska vara en trygg och säker kommun att leva och verka i

4.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

Vård- och omsorgsnämnden ska fortsätta att arbeta utifrån den gemensamma värdegrunden för att kunna ge brukarna de insatser som de behöver. Brukarnas självständighet och möjlighet till att kunna påverka sina insatser ska fortsätta öka.

Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård har trätt i kraft. Denna lag ersätter Lag (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård. Den nya lagen innebär bland annat att kommunerna har tre dagar på sig att ta emot utskrivningsklara individer från den slutna vården, jämfört med tidigare fem dagar.

Inom psykiatri kommer kommunerna från och med första januari 2019 att ha tre dagar på sig att ta emot utskrivningsklara individer, jämfört med 30 dagar som gäller under 2018. Det är oklart om denna lagstiftning på sikt kommer att leda till ökat behov av bemanning inom vård- och omsorgsnämndens verksamheter.

I lagrådsremissen *Ökade tillståndskrav inom socialtjänsten och skolväsendet* föreslås att tillståndsplikt införs för verksamhet som avser hemtjänst enligt SoL samt för verksamhet som avser ledsagarservice, biträde av kontaktperson eller avlösarservice i hemmet enligt LSS. Tillstånd får endast beviljas den som bland annat genom erfarenhet eller på annat sätt har den insikt i gällande föreskrifter som krävs för att bedriva verksamheten och i övrigt visar sig lämplig att bedriva sådan verksamhet. Genom lagändringen vill man säkerställa att privata utförare har tillräckliga förutsättningar att bedriva hemtjänst med god kvalitet och stärka allmänhetens tilltro till verksamheten. Ändringarna föreslås träda i kraft den första januari 2019.

Förändringar i lagstiftningen

Översynen av Socialtjänstlagen förväntas bli klar i juni 2020. En särskild utredare har fått i uppdrag att se över Socialtjänstlagen och vissa av socialtjänstens uppgifter. Utredaren har i uppdrag att föreslå åtgärder som ska stärka rätts säkerheten i socialtjänstens uppgifter och effektivare kunskapsbaserade insatser. Lagstiftningen ska tillvarata medarbetarnas kompetens och fokusera på kärnverksamheten. Utredarens förslag ska höja kvaliteten utan att leda till ökade kostnader.

Det pågår en statlig översyn av assistansersättningen i socialförsäkringsbalken (SFB) och delar av LSS-lagstiftningen. Syftet med utredningen är att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans och att få till stånd mer ändamålsenliga insatser inom LSS samt att lagstiftningen ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Utredningen ska göra en grundläggande översyn av incitament och förutsättningar för val av personlig assistent, nödvändiga förändringar i regelverket samt genom förstärkt kvalitet och träffsäkerhet i övriga insatser i LSS. Förslaget i utredningen kan komma att påverka fördelningen av ansvar mellan stat och kommun. Uppdraget ska slutredovisas i juni 2020, enligt tilläggsdirektivet till Utredningen *Framtidens socialtjänst* (Dir 2018:69). Huruvida översynen kommer medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunen är i dagsläget inte känt.

Ny lag och förordning om bostadsanpassningsbidrag för ökad tydlighet och rättssäkerhet

Den nya lagen ersätter lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. Lagen har en ny struktur och uppbyggnad. Det ska alltid vara personen med funktionsnedsättning som ska kunna ansöka om bostadsanpassningsbidrag. Två nya bidragsformer införs. Ägare till flerbostadshus kan överta rätten till bostadsanpassningsbidrag. Det införs fler handläggningsbestämmelser. Den nya förordningen ersätter förordningen (1992:1575) med bemyndigande för Boverket att meddela föreskrifter om verkställigheten av lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. Den nya lagen om bostadsanpassning kommer medföra förändringar om kan komma att påverka vård- och omsorgsnämndens verksamhet. Den stora förändringen handlar om att bostadsanpassning inte kommer beviljas i särskilda boenden, så väl SoL och LSS.

Verksamheten som helhet behöver informeras om detta och frågan måste bevakas. Om en bostadsanpassning behövs i de särskilda boendena är det verksamheten som måste genomföra anpassningen.

Den första juli 2018 trädde den nya förvaltningslagen i kraft. Det angivna syftet med den nya lagen är att stärka enskildas rättssäkerhet samt reformera och modernisera förfarandet hos förvaltningsmyndigheterna. Vissa allmänna förvaltningsrättsliga principer som har utvecklats i praxis slås fast i uttryckliga bestämmelser. Lagen innehåller också ett nytt rättsmedel mot långsam handläggning. Hur den nya lagen kommer att påverka handläggningen inom vård- och omsorg är inte klart. Dock har handläggarna en stor ärendemängd som redan idag är svår att hantera.

Funktionsstöd

Vård- och omsorgsnämnden har ett ansvar att tillhandahålla insatser till personer som behöver funktionsstöd. Insatserna ska säkerställa att individerna har en god levnadsstandard utifrån LSS-lagstiftningen. Verksamheten arbetar utifrån arbetssättet Individens Behov I Centrum (IBIC), arbetssättet är en anpassning till Socialstyrelsens direktiv och innebär bland annat höga krav på uppföljning av fattade beslut.

Omsättningen av boendeplatser inom funktionsstödet är låg och det finns behov av en ny gruppboende för personer med neuropsykiatrisk diagnos. Ytterligare en gruppboende kommer troligen att behövas eftersom det inte är fördelaktigt att blanda brukare med neuropsykiatrisk diagnos och brukare som har kognitiv funktionsnedsättning (utvecklingsstörning). Detta utifrån perspektiven kompetens, utformning av boendet och personaltäthet samt att inte blanda personer med och utan intellektuell funktionsnedsättning. Det finns även ett behov av att öka antalet personer inom daglig verksamhet som arbetar på företag, så kallat företagsintegrering, samt erbjuda fler personer anställning inom kommunen.

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för flera personer där verksamheten köper plats på boende i andra delar av landet. Om vård- och omsorgsnämnden ska kunna ta emot dessa personer så har verksamheten ett växande behov av boende utanför stadskärnan. För att kunna bemöta personer med särskilda utmaningar, personer som uppvisar utmanande beteende samt har ett utåtagerande beteende, så behöver vård- och omsorgsnämnden nya boenden som är anpassade för målgrupperna. Medarbetarna måste även rustas upp med speciella kompetenser för att kunna hantera dessa målgrupper. För att skyndsamt kunna ta emot personer från exempelvis slutenvård behöver vård- och omsorgsnämnden fler korttidsplatser för vuxna brukare både inom LSS samt socialpsykiatri.

Det ökade behovet av särskilt boende och korttidsplatser inom funktionsstödet gör det svårt att hinna verkställa beslut inom en tremånaders period. Även om det är vanligt att brukare tackar nej till erbjudande om ett boende, eftersom de ofta kan bo kvar i föräldrahemmet, så måste de som har ett behov av särskilt boende beredas plats i sådant boende. Detta har hittills kunnat verkställas med olika korttidslösningar.

PRIO-satsningen

Kommunen deltar via vård- och omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen i den statliga PRIO-satsningen gällande tillgängligheten till stöd och behandling av god kvalitet samt att förebygga och motverka psykisk ohälsa. Katrineholms kommun har en handlingsplan som beskriver mål och aktiviteter utifrån olika fokusområden. I fokusområdena ingår utbildningar för medarbetarna, arbetslivsinriktad rehabilitering (IPS), enkätundersökning om upplevd hälsa och föreläsningar för anhöriga. Arbetet utifrån handlingsplanen kommer att fortgå även under det nästkommande året.

IPS-modellen

En handfull personer får stöd med arbetslivsinriktad rehabilitering enligt IPS-modellen (Individual Placement and Support) som syftar till att hjälpa personer med psykisk funktionsnedsättning att hitta arbete. Detta görs i samråd mellan individen och en arbetskonsulent och arbetet baserar sig på individens egna val och preferenser.

Äldreomsorg

I april 2016 ökade kraven i Socialtjänstförordningen på tillsyn och tillgång till personal under natten på särskilda boenden. I juni 2017 antog vård- och omsorgsnämnden Sveriges kommuner och landstings (SKL) rekommendation *Kvalitet i särskilt boende*. För att nå målen i rekommendationen ska vård- och omsorgsförvaltningen arbeta med de fyra fokusområden som rekommendationen pekar ut. De fyra fokusområden är:

- Individens fokus
- Väl utvecklad välfärdsteknik
- Ledning och styrning
- Personalens arbetssätt och aktiviteter

Arbetet görs utifrån den checklista (Framgångsfaktorer för att stärka kvaliteten i särskilt boende för äldre framför allt nattetid) som SKL tagit fram till stöd för kommuner som arbetar med rekommendationen.

För att nå målen i rekommendationen behöver vård- och omsorgsförvaltningen arbeta med att få de tekniska lösningarna såsom WiFi på äldreboende och driftsäkra trygghetslarm på plats. Arbetet med ett tydligt nattperspektiv i genomförandeplanerna ska fortsätta.

Rätt måltid

Under det nästkommande året kommer vård- och omsorgsförvaltningen att fokusera dietisternas resurser på att ta fram en matsedel till frukost och mellanmål. Detta kommer bidra till att alla brukare får sina näringsbehov tillgodosedda samtidigt som det kommer bidra till en ekonomisk resurseffektivitet vid inköp av råvaror.

Välfärdsteknik

Välfärdsteknik kan bidra till trygghet, oberoende, social aktivitet, delaktighet, självständighet och självbestämmande för män och kvinnor oavsett ålder samt funktionsförmåga. Tekniska lösningar kan även innebära förbättrad arbetsmiljö för förvaltningens medarbetare och bidra till effektiviseringar.

För att den nya tekniken ska fungera effektivt behöver verksamheten ha tillgång till stabilt WiFi. Användning av ny teknik är en förutsättning för att verksamheten ska kunna arbeta med flexibla och individanpassade lösningar som främjar individens självbestämmande och integritet. Den nya tekniken kommer också medföra att nuvarande personalstyrka inte behöver utökas. Ny teknik kommer leda till en ekonomisk hållbar verksamhet med det finns i dagsläget ett stort behov av att säkerställa en stabil tillgång till WiFi på äldreboende.

Från våren 2019 måste alla vård- och omsorgsgivare som hanterar information från eHälsomyndigheten vara anslutna till Sambi. Med Sambi behöver medarbetare inom vård, omsorg och hälsa erhålla en inloggning till alla anslutna e-tjänster. Tidigare har medarbetarna behövt hantera flera olika inloggningar beroende på e-tjänsten som de ville använda. Genom Sambi kommer medarbetarnas arbetsbelastning att minska och tjänsten kommer också att bidra till ökad systemsäkerhet.

För att underlätta för medarbetarna att arbeta i verksamhetssystemet och för att öka patientsäkerheten avser vård- och omsorgsnämnden att verksamheten ska utveckla IT-verktygen genom att förenkla inloggningen i systemen samt införa digital signering när läkemedel delas till patient. Denna utveckling och det förlängda avtalet för verksamhetssystemet, inköp av nödvändig utrustning samt licenser till IT-systemet kommer påverka verksamheternas driftskostnader 2019.

Behov av platser på särskilt boende

Eftersom antalet äldre ökar så kommer troligen behovet av fler platser på särskilt boende att öka.

Den 31 oktober 2015 bodde fyra procent av personerna 65 år och äldre i särskilt boende och 13 procent av personer i åldersgruppen 80 år och äldre. Det är en större andel kvinnor som bor i särskilt boende jämfört med män i alla åldersgrupper från 75 år och äldre. Andelen personer som bor i särskilt boende ökar med stigande ålder. I åldersgruppen 95 år och äldre var det 47 procent av kvinnorna som bodde permanent i en särskild boendeform, medan det var 35 procent av männen (SOU 2017:21).

Antalet personer med demenssjukdom ökar i takt med att fler människor lever längre. Antalet personer med demenssjukdom kommer öka efter 2020, när det stora antalet som föddes på 1940-talet uppnår en hög ålder. Fram till och med 2050 förväntas antalet personer med demenssjukdom nästan fördubblas.

Katrineholms kommun har redan idag sett ett stort behov av demensplatser på särskilt boende. Det ökade behovet indikerar på att förvaltningen kommer behöva omvandla vårdboendeplatser till demensplatser för att på så sätt tillgodose det växande behovet. En större andel av platserna på särskilt boende behöver vara demensplatser. Personer som på grund av sin sjukdom inte kan klara sig hemma är i behov av dessa platser medan personer med fysisk funktionsnedsättning kan i allt större utsträckning få sina behov tillgodosedda med hjälp av till exempel hemtjänstinsatser. I samband med att det nya särskilda boendet Dufvegården öppnar 2020, med 96 platser, är det möjligt att göra om strukturen inom särskilt boende.

Trygghetslarm

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska upphandla trygghetslarm eftersom nuvarande avtal och garantitid håller på att löpa ut. Erfarenheter från nuvarande avtal och leverantörer gör att verksamheten prioriterar driftsäkerhet och modern teknik i denna upphandling. Målet är att upphandla en hållbar lösning som är användarvänlig och driftsäker.

För att tillgodose både ordinärt boende, funktionsstöd och särskilt boende för äldre så är upphandlingen indelad i två delar. Samtliga leverantörer av trygghetslarm föreslår en lösning där

verksamheten har en etableringskostnad (engångskostnad) och sedan en tjänstekostnad (månadskostnad) även kallad leasing. Det rekommenderade tillvägagångssättet är alltså inte att köpa loss utrustningen eftersom det ständigt sker mycket utveckling inom området.

Byte av leverantör och/eller utrustning för personer som har hemtjänst behöver ske successivt och implementering behöver ske under 2019/2020. Detta kommer skapa ett ökat behov av tillfälliga personalresurser eftersom nedmontering och nyinstallation måste ske hemma hos varje brukare. Förvaltningen bedömer också att det kommer finnas ett behov av två heltidsanställda larmtekniker som måste driftsätta det nya systemet.

Brandlarm

Flera av vård- och omsorgsnämndens verksamheter har myndighetskrav på brandlarm. Inför 2019 ska vård- och omsorgsnämnden bibehålla en bra nivå på skydd genom nyinvesteringar som måste verkställas. Verksamheten kommer även ha driftskostnader för anläggningskötar-tjänster (dygnet runt), larmhantering (vidarekoppling till räddningstjänsten) och årlig extern revisionsbesiktning som måste genomföras enligt gällande regelverk. Revisionsbesiktning måste även genomföras om överenskomna försäkringsvillkor ska gälla.

Brandredskap

Brandredskapen underhålls och service genomförs årligen av brandredskapsföretag. I några av vård- och omsorgsnämndens verksamheter finns det behov av att utöka släckutrustningen. Det handlar till exempel om att utrusta fordon med släckutrustning och ur ett arbetsmiljöperspektiv behöver ett flertal lägenheter inom LSS-området förse med släckutrustning. Driften kommer därefter bestå av årlig service och genomgång av samtliga arbetsplatser.

Individanpassat brandskydd

När fastighetens brandskydd inte räcker till för att skydda boende och medarbetare behöver vård- och omsorgsnämnden vidta åtgärder. Dessa åtgärder ska i regel bekostas av brukaren, men om brukaren av någon anledning inte tar detta ansvar så måste nämnden vidta åtgärder. Åtgärder kan bestå av att till exempel installera brandvarnare, handbrandsläckare, brandsäkra sängkläder och mobilsprinkler. Samtliga lägenheter där brukare har ett riskbeteende måste förse med mobilboende-sprinkler. Förvaltningen bedömer att det finns behov av nya investeringar och drift av dessa installationer under det nästkommande året.

Brandskyddsutbildning

Utbildning för samtliga medarbetare enligt kommungemensam utbildningsplan kommer att genomföras.

Brandsäker inredning/möbler

I nuvarande utrymningsvägar behöver standarden på brandsäkerheten förbättras jämfört med dagens standard. Då lokalerna är en del av brukarnas hem behöver verksamheten byta ut gamla och brandfarliga möbler mot nya och brandsäkra möbler. Denna omställning medför ett behov av investeringar för nya möbler till utrymningsvägarna.

Samsjuklighet

Under 2018 har behovet av samordnad vård och omsorg på hemmaplan för individer med samsjuklighet fortsatt att öka. En utredning har genomförts där rekommendationen är att inte starta ett boende för samsjuka individer eftersom det inte är lönsamt att bedriva ett sådant boende. Den externa utredaren föreslår istället att ansvar, beslutsbefogenhet och mandat hanteras av socialförvaltningen och att en processledare anställs. Processledaren ska leda utredningarna, bedöma och ge förslag på verkställighet för individer i denna grupp. Detta kan

komma att påverka vård- och omsorgsnämndens budget 2019.

Värmebölja/höga temperaturer

Sommaren 2018 har varit mycket varm och det är väl känt att höga temperaturer kan leda till hälsoproblem och ökad dödsfall, framförallt bland äldre invånare. Det förväntas bli allt vanligare med höga temperaturer under sommaren. För vård- och omsorgsnämnden är det därför viktigt att alla verksamhetens boende har goda förutsättningar att reglera temperatur inomhus. Detta är viktigt för brukarnas hälsa och trivsel samt medarbetarnas arbetsmiljö. Under det nästkommande året måste fastighetsägarna, till de lokaler som vård- och omsorgsnämnden hyr, säkerställa att temperaturen inomhus kan regleras så att den upplevs behaglig av våra brukare och medarbetare. Nivåer på temperatur och inomhusklimat ska följa Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Att kontrollera och åtgärda klimatet hör till det löpande skyddsarbetet på arbetsplatsen enligt föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1).

4.2 Översyn av indikatorer

Med anledning av resultat från undersökningar och inkomna synpunkter kring hemtjänsten kommer vård- och omsorgsförvaltningen att fokusera på indikatorer som syftar till att förbättra kontinuiteten för brukarna i hemtjänsten. Det handlar om att servicen och omsorgen ska präglas av god personalkontinuitet, omsorgskontinuitet och tidskontinuitet.

Personalkontinuitet innebär att det är så få personer som möjligt som kommer in i hemmet för att utföra insatser.

Tidskontinuitet innebär att den enskilde får hjälp de tider och i den omfattning som står i genomförandeplanen.

Omsorgskontinuitet innebär att insatserna blir utförda enligt överenskommelsen i genomförandeplanen oavsett vem som utför insatserna.

5 Hållbar miljö

Övergripande mål

- Minskad klimatpåverkan
- Rena sjöar och vattendrag
- Biologisk mångfald
- God bebyggd miljö

5.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

Katrineholms kommun har tagit fram en handlingsplan för att nå målet ”Fossilfritt 2030”.

Målsättningen är att till 2025 nå följande mål:

- Minst 80 procent andel förnybart drivmedel i kommunens interna transporter och tjänsteresor.
- Minst 80 procent andel förnybart drivmedel i upphandlingar av externa varor och tjänster där transporter ingår.
- Minst 50 procent av kommunens interna resor sker genom resfria möten, samåkning, kollektivtrafik, cykel, elcykel eller gång.

För att bli fossilfria till 2030 behöver troligtvis minst hälften av dagens transportarbete energieffektiviseras bort till 2030 utöver byte till el.

För att nå dessa mål har Katrineholms kommun under våren 2018 ansökt om EU-bidrag till flera ladd-stolpar för elbil. Önskemålet är att placera en ladd-stolpe i anknötning till vård- och omsorgsförvaltningens lokaler.

Elektroniska körjournaler finns idag i sju av vård- och omsorgsförvaltningens bilar och i takt med att bilar byts ut så de nya bilarna utrustas med elektronisk journal.

6 Ekonomi & organisation

Övergripande mål

- God ekonomisk hushållning
- Tillgänglig, tydlig och öppen organisation
- Attraktiv arbetsgivare för tryggad personalförsörjning

6.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

Vård- och omsorgsnämnden måste fortsätta utveckla nämndens verksamheter för att få en ekonomi i balans som är hållbar på sikt. Bra arbetsmiljö och god kvalitet leder till en ekonomi i balans. Ledarskapet såväl som medarbetarnas genuina engagemang är avgörande för att nämnden ska lyckats med detta arbete. Det kommer krävas att ett fortsatt starkt fokus på kulturförändring och kompetensutveckling finns återspeglad i budget 2019.

Regeringen har den 16 april lämnat 2018 års ekonomiska vårproposition till riksdagen. Under hösten kommer ytterligare en proposition och det är fortfarande oklart om innehållet kommer påverka kommunernas vård- och omsorg.

Vård- och omsorgsförvaltningens avtal med fastighetsägaren för LSS-bostaden på Skogsgatan löper ut den sista december 2019. Under den gångna hyresperioden har förvaltningens förväntningar på fastighetsägaren inte uppnåtts. I slutet av 2018 kommer förvaltningen behöva ta en ställning i huruvida lokalen behöver sägas upp eller om en omförhandling av nuvarande förutsättningar kan resultera i fortsatt hyra av lokalen. Vid eventuell flytt av verksamheten kommer vård- och omsorgsnämnden att beakta burkarnas välmående och trivsel.

Inför driftsättningen av det nya boendet Dufvegården måste en enhetschef anställas som senast efter sommaren 2019 måste börja med rekrytering av övriga medarbetare till boendet. Under samma period kommer rutiner att sammanställas och dokumenteras samt inredningen färdigställas.

Den första juli 2018 infördes så kallat förenklat beslutsfattande när det gäller bistånd i form av service och personlig omvårdnad (2017/18:106). Det är frivilligt för kommunerna att införa förenklat beslutsfattande och Katrineholms kommun är en av de kommunerna som har beslutat att införa detta. Det förenklade beslutsfattandet ger möjlighet att bevilja äldre kvinnor och män insatser inom äldreomsorgen på ett enklare sätt och med större utrymme för delaktighet och självbestämmande. Det nya arbetssättet har dock skapat ett behov av administrativt stöd inom vård- och omsorgsnämndens myndighetsutövning. Det administrativa stödet behöver tillsättas i början av 2019 och kommer bidra till ökad rättsäkerhet samt kvalitet i handläggningen av ärenden som omfattas av det förenklade beslutsfattandet.

Vård- och omsorgsnämndens myndighetsutövning ser även ett behov av att tillsätta en boendesamordnare med inriktning LSS inför 2019. Behovet av en boendesamordnare med inriktning LSS blev tydligt i samband med vitesföreläggande som har tagits emot av nämnden. Det finns ett glapp mellan beslut och verkställighet som kan förebyggas genom tillsättning av en boendesamordnare.

Lärande organisation

Det ställs krav på standardiserade bedömningsmetoder och användande av systematik vid handläggning och dokumentation enligt SoL, LSS samt HSL. De gällande lagkraven innebär att vård- och omsorgsnämndens måste fortsätta med interna utbildningsinsatser kring dokumentation.

Vård- och omsorgsförvaltningen behöver fortsätta utveckla organisationen och dess interna strukturer för att förbättra arbetsmiljön och få en ekonomi i balans. Under sommaren 2018 har hemtjänsten fått mycket kritik för arbetsmiljön. Det som har framkommit i diskussion med medarbetarna kommer även tas med i det fortsatta förbättringsarbetet. För att utveckla hemtjänsten ska vård- och omsorgsförvaltningen bland annat utbilda befintliga medarbetare och nya medarbetare så att de får en bredare kompetens. Detta kommer att förbättra kvaliteten och underlätta schemalagningen. Vård- och omsorgsnämnden ser ett behov av satsningar på arbetsmiljö och kvalitet inom hemtjänsten. Satsningarna bedöms vara nödvändiga att genomföra och därmed finns det ett ökat finansieringsbehov för verksamhetsåret 2019.

Under 2019 ska vård- och omsorgsförvaltningen tydliggöra funktionen som vårdlärare. Funktionen ska arbeta med kunskapsutveckling bland medarbetarna i till exempel hemtjänsten.

7 Prioriterade investeringar

Kategori	Benämning	Budget (tkr)			Driftkostnad (tkr)		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
1-6							
1	Brandsäkerhet	1 300	800	800	260	160	160
1	Arbetsmiljöåtgärder	400	400	400	140	140	140
1	Person-/taklyftar, rullstolar	200	200	200	70	70	70
1	Arbetstekniska hjälpmedel	150	150	150	50	50	50
1	Diskdesinfektor, befintliga boenden	80	80	80	30	30	30
4	Inventarier nytt äldreboende Dufvegården	14 000	0	0	1 800	0	0
4	Lyftmotorer och laddare, Dufvegården	400	0	0	140	0	0
4	Spolos, Dufvegården	1 000	0	0	300	0	0
4	Diskdesinfektorer, Dufvegården	200	0	0	70	0	0
4	Sängar och madrasser	200	200	200	70	70	70
4	Ny teknik	400	400	400	140	140	140
4	Möbler, markiser till gemensamhetsutrymmen	500	500	500	170	170	170
4	Skogsbrynet, inventarier	700	0	0	240	0	0
4	Hjälpmedel	350	350	350	120	120	120
4	AC-anläggningar/ luftkonditionering	220	0	0	55	0	0
	Total budget	20 100	3 080	3 080	3 655	950	950

8 Bilaga: Nya upphandlingar

Föremål för upphandling	Kategori	Direktupphandling eller upphandling	Leasing Ja/Nej	Tidpunkt	Drift eller investering
Trygghetslarm	Vara	Direktupphandling	Ja	2019 kv 1	Drift
Fjärrtillsyn	Vara	Direktupphandling	Ja	2019 kv 1	Drift

9 Bilaga: Fördelning av resultatmål samt indikatorer

Enligt övergripande plan med budget 2018-2020

Målområde	Resultatmål/Uppdrag	Indikatorer		
Tillväxt, jobb och egen försörjning	Ytterligare förbättrat företagsklimat <i>KS, BMN, VON, KIAB</i>	Företagarnas sammanfattande omdöme om kommunens service		
		Svenskt Näringslivs ranking av kommunerna		
		Kundnöjdhet avseende kommunens service och bemötande vid bygg-, trafik- och miljöärenden		
		Kundnöjdhet avseende lokaler som KIAB tillhandahåller		
		Antal lokala livsmedelsleverantörer via kommunens interna omlastningscentral		
Attraktiva boende- och livsmiljöer	Ökat bostadsbyggande <i>KS, BMN, VON, KFAB</i>	Antal färdigställda lägenheter i nybyggda småhus		
		Antal färdigställda lägenheter i nybyggda flerbostadshus		
		Kommunens försäljning av tomter för småhus och flerbostadshus		
		Handläggningstid för bygglov		
	Till- och frångängligheten i kommunala lokaler ska öka <i>KS, BIN, BMN, STN, VIAN, VON, KFAB</i>	Redovisning av tillgänglighetsförbättrande åtgärder i kommunala lokaler		
		Fortsatt bra kommunikationer <i>KS, VON</i>		
			Invånarnas bedömning av kommunikationerna	
			Antal resande med stadstrafiken (buss)	
			Antal resande med landsbygdstrafiken (buss)	
			Antal tågstopp i rusningstid vid Katrineholm Central (vardagar kl 06-09 samt 16-19 under normal säsong)	
Utbildning			Höjd utbildningsnivå i kommunen <i>BIN, KULN, VIAN, VON</i>	Andel kvinnor och män från Katrineholm i grundläggande vuxenutbildning som klarar målen
				Andel kvinnor och män från Katrineholm i gymnasial vuxenutbildning som klarar målen
	Andel kvinnor och män i Katrineholm med eftergymnasial utbildning			
	Den digitala delaktigheten ska öka i alla åldrar <i>KS, BIN, KULN, VIAN, VON</i>	Andel invånare som upplever sig vara digitalt delaktig när det gäller att nyttja e-tjänster inom kommun och landsting		
		Andel invånare som upplever sig vara digitalt delaktig när det gäller att utföra bankärenden		
		Andel invånare som upplever sig vara digitalt delaktig när det gäller att söka information		
		Andel invånare som upplever sig vara digitalt delaktig när det gäller att delta i samhällsdebatten		
		Andel invånare som upplever sig vara digitalt delaktig när det gäller att vara aktiv på sociala medier		

Målområde	Resultatmål/Uppdrag	Indikatorer
		Andel anställda i Katrineholms kommun som känner sig digitalt delaktiga och kan använda de digitala verktyg och system som behövs i arbetet
Omsorg och trygghet	Omsorgen för äldre och funktionsnedsatta ska byggas ut efter behov VON	Väntetid till särskilt boende inom äldreomsorgen
	Ökad trygghet för hemtjänstens brukare VON	Personalkontinuitet inom hemtjänsten – antal personer som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde
		Andel brukare som svarar att det känns ganska/mycket tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten
	Fortsatt utveckling av service och omvårdnad för hemtjänstens brukare VON	Andel brukare med hemtjänst som svarar att personalen oftast/alltid tar hänsyn till åsikter och önskemål
		Andel brukare med hemtjänst som svarar att de oftast/alltid kan påverka vilka tider de får stöd
		Andel brukare som svarar att personalen oftast/alltid brukar meddela i förväg om tillfälliga förändringar
		Andel brukare som svarar att de sammantaget är ganska/mycket nöjda med den hemtjänst de har
		Andel brukare som svarar att det vet vart de ska vända sig med synpunkter eller klagomål på hemtjänsten
	Fortsatt utveckling av vård och omsorg för äldre i särskilt boende VON	Andel brukare inom särskilt boende som svarar att personalen oftast/alltid tar hänsyn till åsikter och önskemål
		Andel brukare inom särskilt boende som svarar att de oftast/alltid kan påverka vilka tider de får hjälp av personalen
		Andel brukare som svarar att det känns ganska/mycket tryggt att bo på ett särskilt boende
		Andel brukare som svarar att personalen oftast/alltid brukar meddela i förväg om tillfälliga förändringar
		Andel brukare som svarar att de sammantaget är ganska/mycket nöjda med sitt särskilda boende
	Minskad risk för undernäring för äldreomsorgens brukare STN, VON	Andel brukare i särskilt boende med risk för undernäring enligt bedömning i Senior Alert
		Andel brukare i särskilt boende med bedömd risk för undernäring som har en planerad förebyggande åtgärd
		Andel brukare i särskilt boende vars nattfasta är mindre än 11 timmar (med hänsyn taget till den enskildes önskemål)
Fortsatt utveckling av vård och omsorg för personer med funktionsnedsättning VON	Andel brukare inom omsorg till personer med funktionsnedsättning som upplever att de får bestämma om saker som är viktiga för dem själva i hemmet/daglig verksamhet/sysselsättning	

Målområde	Resultatmål/Uppdrag	Indikatorer
		Andel brukare inom omsorg till personer med funktionsnedsättning som upplever att personalen bryr sig om dem
		Andel brukare inom omsorg till personer med funktionsnedsättning som upplever att personalen pratar med dem så att de förstår vad personalen menar
	Ökad trygghet och säkerhet för kommunens invånare <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, VSR</i>	Invånarnas bedömning av tryggheten i kommunen
		Andel av till kommunen inkommande uppdrag avseende klottersanering som slutförs inom 24 timmar
		Antal anmälda våldsbrott i kommunen (per 100 000 invånare)
		Antal personer som skadas eller omkommer i olyckor som föranleder räddningsinsats
		Andel olyckor där räddningstjänstens första enhet kommer fram inom målsatt tid
		Antal personer som utbildats av räddningstjänsten kring olycksförebyggande och olycksavhjälpande åtgärder
		Andel av de olyckor som föranlett räddningsinsats där en första skadebegränsande åtgärd gjorts av enskild
Kultur, idrott och fritid	Fler invånare ska delta aktivt i kultur-, idrotts- och fritidslivet <i>BIN, KULN, STN, SOCN, VON</i>	Andel invånare som upplever sig vara delaktiga i kulturlivet i Katrineholm
		Andel invånare som upplever sig delaktiga i idrottslivet i Katrineholm
		Antal deltagare i Perrongens gruppverksamheter
		Antal deltagare/besökare i kultur- och turismnämndens programverksamhet
		Antal medlemmar i föreningar som sorterar under kultur- och turismnämnden
		Antal deltagare/besökare i kulturföreningarnas program
		Antal aktiva låntagare på Katrineholms bibliotek
	Goda möjligheter till en innehållsrik och aktiv fritid i Katrineholms kommun <i>BIN, KULN, STN, VON</i>	Invånarnas bedömning av fritidsmöjligheterna i kommunen (parker, natur, idrott, kultur, föreningsliv, nöjen)
	Kulturverksamheter som invånarna är nöjda med <i>BIN, KULN, VON</i>	Invånarnas bedömning av biblioteksverksamheten
		Invånarnas bedömning av utställnings- och konstverksamheter
		Invånarnas bedömning av teaterföreställningar och konserter
		Invånarnas bedömning av kulturutbudet för barn och unga
		Andel unga och unga vuxna som är nöjda med den verksamhet som erbjuds

Målområde	Resultatmål/Uppdrag	Indikatorer
		inom kulturområdet
	Förbättrade möjligheter att delta i sociala aktiviteter för brukare i äldreomsorgen <i>KULN, STN, VON</i>	Andel boendeplatser i särskilt boende som erbjuder minst två organiserade och gemensamma aktiviteter på vardagar
		Andel boendeplatser i särskilt boende som erbjuder minst en organiserad och gemensam aktivitet per dag under helgen
		Andel äldre som svarar att de är ganska/mycket nöjda med de aktiviteter som erbjuds på sitt särskilda boende
		Andel äldre i särskilt boende som inte besväras av ensamhet
		Andel äldre i särskilt boende som svarar att de upplever att möjligheterna att komma utomhus är ganska/mycket bra
		Antal äldre som äter i de kommunala lunchrestaurangerna
	Jämställda kultur- och fritidsverksamheter <i>BIN, KULN, STN, VON</i>	Könsfördelning bland deltagare i det idrotts- och fritidsrelaterade föreningslivet inom service- och tekniknämndens verksamhetsområden
	Andelen invånare med goda levnadsvanor ska öka <i>KS, BIN, KULN, STN, VIAN, VON</i>	Andel invånare som använder tobak
		Andel invånare med skadliga alkoholvanor
		Andel invånare med goda kostvanor
		Andel invånare som är fysiskt aktiva
	Hållbar miljö	Ökad andel miljöbilar i kommunens verksamheter <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB</i>
Kommunens energiförbrukning ska minska <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB</i>		Minskning av energianvändning i kommunens lägenhetsbestånd sedan 2008
		Minskning av energianvändning i kommunens verksamhetslokaler sedan 2008
Fortsatt utveckling av klimatsmarta och ekologiska måltider i kommunens måltidsverksamhet inom förskola, skola och äldreomsorg <i>BIN, STN, VON</i>		Matsvinn per portion i samband med lunchserveringarna, antal gram
		Kostnaden för kommunens inköp av ekologiska livsmedel som andel av kommunens totala kostnad för inköp av livsmedel
		Kostnaden för kommunens inköp av närproducerade livsmedel som andel av kommunens totala kostnad för inköp av livsmedel
		Livsmedelsinkörens klimatavtryck
Ökat gästfokus i kommunens måltidsverksamhet inom förskola, skola och äldreomsorg <i>BIN, STN, VON</i>		Andel barn som är nöjda med maten och måltidsmiljön
		Andel elever som har schemalagd lunch
		Andelen äldre som svarar att maten smakar ganska/mycket bra på sitt särskilda boende
		Andelen äldre som svarar att måltiderna på sitt särskilda boende oftast/alltid är

Målområde	Resultatmål/Uppdrag	Indikatorer
		en trevlig stund på dagen
		Andelen äldre på särskilt boende med en aktuell genomförandeplan som innehåller information om den äldres önskemål och behov i samband med måltiderna
		Andel äldre på särskilt boende som har möjlighet att välja mellan olika maträtter
Ekonomi och organisation	Resultatet ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämning
	Nettodriftskostnaderna ska inte öka snabbare än skatteintäkterna <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Nettodriftskostnaderna ska inte öka snabbare än skatteintäkter och utjämning, måluppfyllelse
	Kommunens lokalresurser ska utvecklas för ökad funktionalitet, kostnadseffektivitet och kundnöjdhet <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB</i>	Kundnöjdhet avseende KFAB:s verksamhetslokaler
	Kommunens tillgänglighet per telefon och e-post ska förbättras <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Andel invånare som får svar på en enkel e-postfråga inom två arbetsdagar
		Andel invånare som får ett direkt svar på en enkel fråga när de tar kontakt med kommunen via telefon
		Gott bemötande via telefon, andel av maxpoäng
	Tydlig och effektiv kommunikation <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Andel av maxpoäng i SKL:s webbinformationsundersökning utifrån ett invånarperspektiv
		Andel av maxpoäng i SKL:s webbinformationsundersökning utifrån ett företagarperspektiv
	Ökat medarbetarengagemang <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Resultat i undersökningen kring hållbart medarbetarengagemang
	Tryggad personalförsörjning genom utvecklad rekrytering <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Andel påbörjade rekryteringar där tjänsten tillsätts
Andel rekryteringar där tjänsten tillsätts med eftersökt kompetens enligt rekryteringskravprofilen		
Andel anställda med heltid		
Minskad sjukfrånvaro <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Andel sjukfrånvarotimmar av ordinarie arbetstid, totalt	
	Del av sjukfrånvaro som är längre än 60 dagar	